

Globalisering dichterbij huis

HEGEMONIE

GLOBALISERING

CORONACRISIS

Tijdens de corona crisis groeit de angst voor deglobalisering. Op verschillende manieren zal globalisering steeds dichterbij huis zijn, maar dit is geen systematische beweging van deglobalisering. Een historisch perspectief leert ons dat de huidige deglobalisering hoort bij de 21e-eeuwse vorm van globalisering.

Onze observaties

- De huidige angst voor deglobalisering is ouder dan de corona crisis of de verkiezingen van Donald Trump en Brexit, en vindt zijn oorsprong eerder in de crisis van 2008.
- Wereldwijde handel lijkt te hebben [gepiekt](#) na de crisis van 2008 (verhouding handel en BNP).
- De Verenigde Staten en China lijken steeds verder te “ontkoppelen”, iets dat dreigt te versnellen tijdens de corona crisis. Door de handelsoorlog tussen de VS en China is de handel tussen beide landen gedaald naar \$260 miljard, terwijl de Amerikaanse handel met Mexico en Canada is gegroeid naar meer dan \$300 miljard per land.
- Kishore Mahbubani ziet de corona crisis als een teken van de overgang van een Amerikaanse vorm van globalisering naar een “[China-centric globalization](#)”.
- Elementen van [deglobalisering](#) moeten worden begrepen aan de hand van de vorm van globalisering van de tijd.
- De Japanse economie wordt gekarakteriseerd door “desourcing” (of “build where you sell”). Dit paradigma gaat voorbij de dichotomie tussen “outsourcing en “insourcing”. Een groot deel van de Japanse industrie produceert op de plek waar zij verkoopt, waardoor de Japanse afhankelijkheid van export kleiner is.

Analyse

De term globalisering wijst vooral op economische integratie, maar globalisering heeft meerdere dimensies. Globalisering wijst ook op de ruimtelijke transformatie van stad en achterland, of een idee van vooruitgang dat een spanningsveld creëert binnen de samenleving. Bovendien heeft globalisering altijd een historisch karakter. Langs tijd en ruimte neemt globalisering verschillende vormen aan. Sinds de 16e eeuw, zijn meerdere 'golven' van globalisering opgekomen. Denk aan de kolonisering van de "Nieuwe Wereld", de 19e-eeuwse industriële globalisering, of de Amerikaanse globalisering van de 20e eeuw. De globalisering van de 21e eeuw valt ook op een bepaalde manier te karakteriseren. De opkomst van het oosten creëert een nieuwe vorm van globalisering. "Deglobalisering", waar al meer dan 10 jaar voor wordt gewaarschuwd, moeten wij begrijpen in deze context. Dat doen wij aan de hand van drie perspectieven:

1). De regionalisering van de wereldeconomie. Iets wat voorkomt dat economieën steeds verder integreren op wereldwijd niveau, is de regionalisering van de wereldeconomie. Grofweg ontstaan drie grote economische systemen: Noord-Amerika, Europa en Azië. Omdat zij steeds verder met elkaar integreren, stopt de groei van wereldwijde integratie. Neem opkomend Azië: nu al is meer dan 60% van de handel, buitenlandse investering en vliegverkeer in Azië intraregionaal – tussen Aziatische landen. In Europa is meer dan 70% van de handel intraregionaal. Ondertussen "ontkoppelt" de Verenigde Staten misschien van China, maar groeit de Amerikaanse integratie met NAFTA (Mexico en Canada). "Nearshoring", protectionisme of nieuwe vormen van industriële politiek moeten wij allemaal in deze context begrijpen. Bovendien wordt regionale integratie gestuurd door nieuwe ideeën. Denk aan de missie van de Europese Unie of het Chinese idee van de Belt and Road Initiative. Een grote vraag in dit kader is welke delen van de wereld zich voegen bij welk systeem: integreert Afrika meer met Azië, of met Europa? Blijft het Verenigd Koninkrijk

na Brexit vooral deel van het Europese systeem, of kan zij lid worden van NAFTA?

2). Hegemonisch conflict tussen de Verenigde Staten en China. Sommige elementen van deglobalisering, zoals protectionisme, druk op handel en onzekerheid rondom waardenketens, zijn gegrond in hegemonisch conflict tussen de VS en China. De Amerikaanse economie is minder afhankelijk van handel dan de meeste landen, mede waardoor de VS financiële en economische sancties gebruikt om strategische rivalen onder druk te zetten. Daarbij is de kritiek op het idee van globalisering vooral iets dat zijn oorsprong vindt in de status-quo machten van de VS en Europa, terwijl Azië globalisering vooral omarmt.

3). Nationale vormen van globalisering. Het Japanse voorbeeld van "desourcing" wijst op een typisch Japanse vorm van globalisering. Zoals modernisering leidt tot "multiple modernities", heeft globalisering verschillende nationale wortels. Voor sommige landen (e.g. Duitsland, China) zal globalisering meer een wereldwijd karakter hebben, maar andere landen zijn meer regionaal georiënteerd. De opkomst van het oosten zal een groter veld van verschillende vormen van globalisering creëren. Het Japanse voorbeeld laat zien dat zij niet allemaal op dezelfde manier, of met dezelfde intensiteit, op wereldwijd niveau zullen integreren.

Drie perspectieven wijzen op het karakter van 21e-eeuwse globalisering. Regionalisering, onzekerheid door hegemonisch conflict, en verschillende nationale vormen wijzen erop dat globalisering 'dichterbij huis' zal zijn. Kritiek op het idee van globalisering duurt misschien voort in het westen, maar een alternatieve vorm zal globalisering waarschijnlijk dichterbij huis zoeken. Technologische innovatie zal een grote rol spelen bij de volgende fase van globalisering. Denk aan automatisering, robotica en 3D printers. Zij zullen het mogelijk maken om globalisering dichterbij huis te faciliteren.

Implicaties

- **In de volgende fase van globalisering zal (Noord-)Amerika de meest stabiele regio van de wereld worden. NAFTA is het minst afhankelijk van de rest van de wereld en de hegemonie van de VS stabiliseert conflict tussen landen binnen de regio.**
- **Hoe meer de wereldeconomie regionaliseert en hoe meer de VS ontkoppelt van China, des te waarschijnlijker wordt de integratie van Eurazië.**
- **De volgende fase van globalisering creëert nieuwe winnaars (e.g. Mexico dat profiteert van NAFTA en van de ont koppeling tussen de VS en China) en verliezers (e.g. het Verenigd Koninkrijk dat tussen NAFTA en de EU op zichzelf komt te staan).**
- **Als de beweging van globalisering dichterbij huis groeit, zullen investeringen in technologieën die dit mogelijk maken toenemen (e.g. robotica, 3D printers).**